

onem pro eis subiret, hoc etiam & nobis ministravit.
Vnde & dñs dicit: **Et dare animam suam redē-
ptionem pro multis.** Non dixit pro omnibus, sed
pro multis, quia uidelicet dominus pro omni genere
humano licet crucem subiret, his dūtaxat eius passio
profuit, qui eodem spiritu renati sunt ad uitam, quo
ille conceptus est in utero matris.

FERIA QUINTA
post Reminiscere. Iohannis V.

In illo tēpore Dixit Iesus turbis Iu-
dæorū: Non possum ego à meipso facere
quicquam, sed sicut audio iudico. Et rel.

Fortasse ideo dixit,
nō possum à meipso
facere quicquam, qua
si dixisset, à meipso nō sum,
sed à patre. Pater em̄ à nul-
lo alio est, filius autē à pa-
tre ē. Ideo dixit, [sicut au-
dio, iudico.] Quia unū opus
est patris & filij & spiritus
sancti. Sicut audit iudicat.
Audiet uidelicet per uni-
tatem substantiæ & pprie-
tatem scientiæ. Non iudicat à semetipso, quia nō est
à semetipso. Pater quippe solus de alio non est,
filius à patre genitus est, ut diximus. Ab ipso enim au-
dient filius, à quo genitus est, quia non est à seipso, sed
ab alio à q̄ genitus est. A quo illi est intelligentia, ab
illo utiq; & scientia. Ab illo igitur audientia, quæ ni-

hil est aliud q̄ scientia. Potest quoq; hoc ipsum quod dixit, [sicut audio iudico] de humanitatis natura intelligi, quam dei filius ex uirgine sumpsit. Cū ageret de resurrectione animarū, non dicebat audio, sed uideo. Sicut audio iudico, et iudiciū meum iustum est. Vnde est iudiciū hoīs? Quia sequit. Non quæro uoluntatem meā, sed uoluntatē eius qui misit me. Ista missio incarnatio est Christi, q̄ ad hoc facta est, ut paterna uolūtas in salute humani generis p̄ eum efficeret. Videtur em̄ in hoc loco, ex his uerbis saluatoris nostri, uelle eū insinuare nobis duas naturas in se esse, & uerā habere animam, in qua sola uoluntas est. Quæ em̄ tanta cōiunctione cōmixta est diuinitati, ut tota uolūtas in ea spūalis fuit, sed tñ nō animalis. i. carnalis. Nam consequenter subiunxit: Si ego testimoniū perhibeo de me ipso, testimonium meū nō est uerum. Nam sicut in consequentibus dixit, Si glorifico me ipsum, gloria mea nihil est: sed q̄ misit me p̄r, ipse me glorificat: sed hic dictum est, [si ego testimoniū perhibeo de me ipso, testimonium meū nō est uerū.] Et paulo post, Qui me misit pater, ipse testimoniū perhibet de me. Nunc in se naturam hoīs demonstrans, nunc in dei maiestate æqualē se significat patri, nūc unitatē sibi diuinitatis cū deo patre uendicās, nunc fragilitatē humanæ carnis ostēdens, nūc doctrinā suam se nō dicere suā, nūc uoluntatē suam se nō quærere, nunc testimoniū suū uerum nō esse, nunc uerum esse significans. Nam hic ait: [Si ego testimoniū perhibeo de me ipso, testimonium meū non est uerū.] Et paulo post: Etsi ego testimoniū perhibeo de me, uerū est testimonium meū. Quō ergo non est uerum testimonium eius, nisi scdm̄ fra-

Johan. 8

glitatem carnis: Nam & illud quod dixit, Non ueni
 facere uoluntate meam. & Filius a se nihil potest fa-
 cere, & alia multa homini, quae omnia non infirmant si-
 lum neque decipiunt, nec a patre disjungunt. Siquidem
 & haec ideo sunt posita, ut uera eius reluceat humani-
 tas, sicut ex his, Ego in patre & pater in me. Et iterum,
 Ego & pater unum sumus. & Qui me uider, uidet & Johā. 14.
Johan. 54
 patrem. & sicut pater suscitatur mortuos & uiuificat, ita
 & filius quos uult uiuificat, uera eius diuinitas appro-
 batur. Quia uoluntas patris & filij, una operatio, una
 denique gratia, eademque gubernatio est. Sed magister
 gentium docet ista, scribens: Gratia uobis & pax a deo
 patre nostro & domino Iesu Christo. Alius est qui testi-
monium perhibet de me. In sequentibus ostendit,
 quis sit ille alius, qui testimonium perhibet de se, ubi ait:
 Qui misit me pater, ipse testimonium perhibet de me.
 Testimonium patris est de filio in baptismo, ubi uox fa-
 cta est de caelo: Hic est filius meus dilectus, in quem mihi
 bene complaceui. Simile quoque testimonium in morte san-
 cto perhibuit pater, audientibus tribus discipulis de fi-
 lio suo. Et scio quia testimonium eius uerum
est. Omne uerum, a ueritate uerum est. Deus enim ueritas
 est. Et quicquid uerum est, a deo uerum est. atque hic testi-
 monium dixit quod sit. Opera inquit, quae ego facio,
testimonium perhibet de me. Deinde adiunxit:
Et testimonium perhibet de me, qui misit me
pater. Ipsa quoque opera fecit, a patre se accepisse dicit. Te-
 stimonium ergo perhibent opera, testimonium per-
 hibet pater, qui misit eum. Perhibuit Iohannes testi-
 monium de Christo, tanquam lucerna, non ad sanan-
 dos amicos, sed ad confundendos inimicos. Iam enim
 antea praedictum erat a persona patris: Parauit lucer Psal. 137.

nam Christo meo. Inimicos eius induam confusione, super ipsum autem effloreat sanctificatio mea. **E**sto t̄quam in nocte positus, attendisti in lucernā & miratus es lucernam, & exultasti ad lucē lucernæ. **S**ed illam lucernam dicit esse solem, in quo exultare debeas. **E**t quāuis ardeat in nocte, diem te iubet expectare. **N**on ergo quia illius hominis testimoniū non erat opus. **N**am ut quid mitteretur, si nō erat opus? **S**ed ne in lucerna maneat hō, & lumen lucernæ sibi sufficere arbitretur, ideo nec dñs lucernam illam superfluum dicit fuisse, nec tamē dicit in lucerna debere remanere. **S**crutamini (inquit) scripturam, in qua uos putatis uitam æternam habere. **I**psa testimoniū perhibet de me, & nō uultis uenire ad me, ut uitā habeatis. **Q**uid uos putatis habere in scriptura uitam æternam? **I**psū interrogate, cui perhibet testimoniū, & intelligite q̄ sit uita æterna. **E**t quia p̄pter Moysen uidebantur repudiare Christum, tanquam de alia lucerna. **O**m̄es em̄ homines lucernæ, quia & incendi posunt & extingui. **E**t lucernæ quidem cū sapiunt lucēt, & spiritu feruent. **N**am & si ardebant, extinctæ sunt & iam putent. **P**ermāserunt em̄ serui dei lucernæ bonæ ex oleo misericordiæ illius, nō ex uiribus suis: gratia quippe dei, gratuita illa, oleum lucernarum est. **P**lus enim illis omnibus laboraui, ait quædam lucerna. **E**t ne uiribus suis ardere uideretur, adiunxit: **N**on ego aut̄, sed gratia dei mecum. **O**mnis p̄pheta ante aduentū lucerna est, de quo dicit Petrus apostolus: **H**abemus certiorē propheticum sermonem, cui bene facitis, intendentes quemadmodū lucernæ lucēt in obscuro loco, donec dies luceat, & lucifer oriatur in cordibus uestris. **L**ucerna itaq; propheta

2. petri. 2

est, & om̄is prophetia est una magna lucerna. Quid apostoli nōne lucernæ? Etiã ipsi lucernæ plane. Solus enim ille non lucerna, Non em̄ accenditur & extinguitur, sed est lux uera, quæ illuminat om̄em hominem uenientem in hunc mundũ. De Iohanne dicitur: Non erat ille lumen, sed ut testimoniũ perhiberet de lumine. De Christo aut̄, Erat lux uera, quæ illuminat omnem hominẽ uenientẽ in hunc mundum. Quid ẽ quod de apostolis ipsa ueritas ait, Vos estis lux mundi, & de Iohanne Euangelista, Non erat ille lumen: Nec Iohannes per se erat lucerna, nec apostoli per se lumen, sed à lumine Christo ille lucerna, & illi illuminati, qui est sol uerus, oriens in cordibus credentium. Ego aut̄ habeo testimonium maius Iohanne. Opera em̄ quæ dedit mihi pater, ut perficiã, ipsa opera quæ ego facio, testimonium perhibent de me, quia pater me misit. Et qui misit me pater, ipse testimonium perhibuit de me.] Superius dixit, testimonium non accipio ab homine, hic causam dixit, quare ab homine testimonium non accipisset, quia habet testimonium patris, & operum testimonium, sed habet maius q̄ sunt hominũ. Ergo hæc missio, incarnatio est Christi: incarnatio uero Christi, redemptio est nostra: redemptio uero nostra, est in ipsa ueritate, quæ ait: Ego ueni ut uitã habeant, & abundãtius habeant. Subiũxit uero huic testimonio patris, de ipso patre qd̄ Iudæi, uel magis oēs infideles excæcatis mētibus ueritatẽ diuinitatis non possunt accipere, dicens: Neq; em̄ uocem eius audistis ynquã, neq; speciem eius uidistis, ⁊ uerbum eius nō habetis in uobis manens. Dicit Apostolus, Non em̄ auditores legis iustificati sunt, sed fa

Johan. 10:

Roma. 2

ctiores uerbi dei, id est, filius dei nō manet in illorum
 cordibus, q̄a non seruant q̄ audiunt. Quod uero ait
 [neq̄ uocem eius audistis, neq̄ speciem uidistis,] in
 hoc ostēdit substantiā diuinitatis incomprehensibile
 & inuisibile: & uocē eius non carnalibus audire poru
 isse auribus, sed spūali intelligētia p̄ gratiā sancti spi
 ritus intelligere uel amare, secū dū quod unicuiq̄ da
 rā erit. Scrutamini scripturas, q̄a uos putatis in ip̄is ui
 tā æternā habere. Et illę sunt quę testimoniū perhibent
 de me, & nō uultis uenire ad me, ut uitā habeatis.
 Non uultis uenire, id est, non uultis credere, q̄a si
 ne fide impossibile est deo placere. Venire nostrū ad
 Christū, i. credere uerū illū filiū dei, & uerā nos per il
 lum habere salutē. Om̄is enim scriptura sancta testi
 moniū perhibuit Christo, siue p̄ figuras, siue per p̄phetas,
 siue per angelos ministeria. Ergo & Moyſes testi
 monium perhibuit Christo, Iohannes testimoniū
 Christo, & ceteri prophete & apostoli perhibuerūt
 testimoniū Christo. His omnibus testimonijs pro
 ponit testimoniū operum suorum, quia p̄ illos nō
 nisi deus perhibuit testimoniū filio suo. Clarita
 tem ab hominibus non recipio, id est, laudem
 humanam non quero, quia non ueni ministrari, sed
 ministrare. Id est, non ueni ut honorem ab homini
 bus acciperem carnalem, sed ut honorem hominibꝫ
 darem spiritualem. Sed cognoui uos, quia di
 lectionem dei non habetis in uobis. Ideo dilec
 tionem dei non habuerunt, quia non crediderunt
 in eum, quia non uenit facere uoluntatem suam, sed
 uoluntatem eius qui misit illum. Ideo subiūxit, Ego
 ueni in nomine patris mei, et nō accepistis me,
 id est, non credidistis in me, q̄ ideo ueniebam in mi-

dum, ut glorificaretur nomen patris. Si alius ve-
nerit in nomine suo, illum accipietis. Quis est
 qui uenit in nomine suo, nisi ille, qui gloriam propri-
 am quaerit, & non alius qui misit illum? Quis est quē
 accepturi erant Iudæi, nisi Antichristum qui uentur-
 us est gloriam quaerere propriam? Et hoc erit illis
 poena peccati, quia noluerunt ueritati credere, & cre-
 dent mendacio. Quomodo potestis vos crede-
re, qui gloriam ab inuicem accipitis, & glori-
am quæ est a solo deo, non quaeritis? Conside-
 randum intentius, quanta sit iactantiæ & humanæ
 laudis ambitio malum, pro quo ipsa ueritas ait, cre-
 dere non posse quosdam, quod secularis gloriæ cupi-
 di erant. Quid est hūanæ laudis cupiditas, nisi super-
 næ mentis elatio? Vult de se æstimari, quod in se ha-
 bere nō studet. Alter in terius, alter foras uideri desi-
 derat. Humilitas uero gloriam quaerit à solo deo, su-
 perbia ab hominibus. Inde Iohannes Baptista ab ipsa
 ueritate tā excellenter laudatus est, ut nō esset arun-
 do uento agitata, q̄a nō humanæ laudis, nec odiosæ
 uituperationis aura flante flexibilis fuit, ideo glori-
 am non quæsiuit humanam. Nolite putare, quia
ego accusaturus sim vos apud patrem. Est
qui accusat vos Moyses, in quo vos maxi-
me speratis. Ideo non accuso, quia non ueni dāna-
 re, sed saluare. Moyses uero accusat, quia increduli
 estis uoci illius. De me ille scripsit, dū ait: Prophete Deut. s
 tā uobis suscitabit dñs deus de fratribus uestris, tan-
 quam me, ipsum audietis. Quid uero sequatur attri-
 dere. Erit omnis anima, quæ non obedierit prophete
 illi, exterminabitur de populo dei. Si autem illius li-
 teris non creditis, q̄modo meis uerbis credetis? Quic

quid em̄ lex & propheta scripserunt, per omnia Christum uenturum esse designabāt. Si enim Iudaei legi uel prophetis credidissent, utiq; & Christo.

FERIA SEXTA

post Reminiscere. Matthæi XXI.

In illo tempore Dixit Iesus discipulis suis, & turbis Iudæorum parabolam hanc: Homo quidam erat paterfamilias, qui plantauit uineam. Et reliqua.

Scribæ & pharisei, qui superius domino dixerāt, In qua potestate hæc facis? audiunt per occultas parabolas, quod per apertū sermonem nō merebantur audire. Omnipotens etem̄ deus pater, conditor & gubernator familiarum suarum est. Uinea illius, domus Israelitica est. Hoc em̄ nomine solet appellari eadem gens in sacro eloquio, sicut Isaias dicit: Cantabo dilecto meo canticum patruelis mei uineę suæ. Uinea facta est mihi in loco huberi, &c. usq; quo dixit, Uinea dñi fabaoth, domus Israel est. Et Psalmista ait: Uineam de Aegypto transtulisti. Omnipotēs ergo deus uineam plantauit, quia eiectis de terra promissionis habitatoribus suis Chanaanais, in eandem gentem Israeliticam collocauit. **Et septem circum dedit ei, id est, muros urbium & custodiam angelorum. Et fodit in ea torcular.** Torcular, significat altare. Quoniam sicut in torculari unæ exprimitur, ita & in altari sanguis hostiarum & uictimas effundebatur. Vel per torcular, passionem sanctorum pphetarum debemus intelligere. quo nomine solet passio

Isaie. 4

Psalm. 79